No. 4. - 9E JAARG. 1 MAART 1908.

MAANDBLAD
DER VEREENIGING
VOOR VERBETERING VAN
VROUWENKLEEDING.

UITGEVER: L. J. VEEN. AMSTERDAM

GEORG RUETER

BERICHT AAN DE MEDEWERKENDEN.

Opgave van geleverde bijdragen of teekeningen, die in aanmerking komen voor honorarium gedurende de maanden November—April, met aanduiding in welke nummers deze te vinden zijn, gelieve men vóór 15 April in te zenden bij de Administratrice: Mevrouw L. VAN VLIET—VAN DAM, Cornelis Schuijtstraat 20, Amsterdam.

IS DE KLASSIEKE KLEEDING EEN GEWENSCHT VOORBEELD?

ZEER GEACHTE REDACTIE,

Helaas ontbreekt mij de tijd om den Heer Van de Wall—Perné volledig te antwoorden op zijn sympathiek gesteld artikel in het Febr.-N°. van dit blad. Ik zeg hem dank voor zijn welwillend oordeel en stel er prijs op te verklaren, dat wij 't, naar ik meen, volkomen eens zijn waar het in deze 't allermeest op aankomt. Een paar kantteekeningen bij zijn stuk mogen een plaats vinden in uw belangwekkend tijdschrift.

1°. Vreest men de stof om het naakte lichaam te drapeeren, dan trekt men daaronder een combination aan van zijde of wol.

Van een onderrok heb ik niet gesproken. Daaraan zal ook wel geen lezeres gedacht hebben.

2°. Van welke stof chiton en hymation werden vervaardigd, hing af van het jaargetijde en de landstreek. De schrijver vergeet, dat bovendien deze kleedingstukken van zeer groote breedte waren, zoodat de hoeveelheid stof, die het lichaam omhulde, lang niet gering moet zijn geweest. Der dames wordt verweten, dat zij een overmatige liefde

voor groote hoeveelheden stof aan den dag legden. Bovendien waren de genoemde kleederen nog van zware oplegsels voorzien.

3°. Voor- en rugzijde van den chiton waren over de schouders en langs de zijden toegenaaid. Van voren hing het gewaad in een Kolpos over den gordel. Later kwamen kleine knoopjes in zwang om het gewaad toe te maken. De auteur vergist zich waar hij beweert, dat deze kleederen niet genaaid waren. Het is zoo weinig „strijdig met het Grieksche principe" (naar hij beweert) genaaide kleederen te dragen dat.... we vermeld vinden, dat de oudste Grieken ze aanhadden.

4°. Wat de lichtheid der stof aangaat, in de verste historische oudheid droegen de vrouwen gewaden van linnen en katoen, maar ook van wol.

5°. Soms droeg men twee chitons over elkander.

6°. Ook geheel dichtgenaaide kleederen werden gedragen.

7°. Vóór de verdrijving der Perzen droegen de vrouwen zelfs chitons met mouwen, hoewel de eigenlijk antieke chiton deze niet had. Zelfs ballonmouwen zijn gedragen, geheel gelijk aan de directoire-mode.

8°. Men droeg bovendien (behalve chiton en overkleed of hymation) nog wel een Egkuklon, een soort van mantel of diplois, ongeveer als shawl met gespen over den schouder gedragen en wel d u b b e l.

Een en ander om te bewijzen, dat de Grieksche dames het niet zoo koud behoefden te hebben als de auteur beweert en 't „verder had men niets aan" minder juist moet heeten.

Omtrent de kleeding der eerste middeleeuwen weten we niet al te veel bijzonderheden. De auteur noemt de 9de—11de eeuwen en heeft het oog op de Noordelijke streken.

In zooverre deze kleeding tot grondvorm het hemd had — en deze kleeding schijnt v. d. W.—P. te bedoelen — zijn we 't volkomen eens, want ik heb uitdrukkelijk gezegd, dat we n i e t moeten copiëeren, doch het Grieksche gronddenkbeeld aannemen en uitgaande daarvan onze moderne kostuums, voor ons klimaat, onze levenswijze, volgens eigen smaak bedenken. Uitdrukkelijk is dit door mij verklaard. Over de quaestie der kleeding van k l a s s i e k e b e e l d e n kan ik het hier op dit oogenblik niet hebben. Daartoe ontbreekt mij den tijd. Ik dacht er trouwens n i e t aan, toen ik mijn artikeltje schreef, zooals de Heer v. d. W.—P. veronderstelt. Ik dacht aan de beelden en beeldjes, die ik heb bestudeerd in 't Louvre te Parijs, in Berlijn, in München en in particuliere verzamelingen, aan vazendecoraties en aan de werken van Weiss, Köhler, Rich etc. etc., ook aan het populaire van Nozor (La femme dans l'antiquité grecque), die ik in mijn eigen bibliotheek heb staan.

Met de meeste hoogachting, Uw dw.

FRITS LAPIDOTH.

GEACHTE REDACTIE,

Even een paar woorden nog naar aanleiding van het antwoord van den Heer Lapidoth.

Een overmatig gebruik van stof kwam voor in den vervaltijd van het Grieksche kleed en had niet tot doel het lichaam te beschutten tegen koude, maar was enkel een misplaatste luxe. We kunnen dit dus bezwaarlijk als voorbeeld nemen.

De chiton was langs den zoom van den eenen open kant „wel eens" toegenaaid, maar dat noem ik nog geen „genaaid kleedingstuk". Ook niet als daar borduursels of geappliqueerde randen op zijn aangebracht.

De oudste Grieken (Klein Aziatische invloed) droegen nog genaaide hemdvormige kleedingstukken, zeker. Bij de Joniërs was het later zelfs nog wel gebruikelijk, dat deze kleeding door bruid en bruigom werd aangetrokken, maar dat is niet de kleeding uit den bloeitijd der Grieken.

De wol was steeds dun en soepel. Van dikke wol was alleen de chlena, een reismantel, die als dek bij den slaap dienst deed, maar die is nu juist niet erg mooi.

Men droeg nog veel meer kleedingstukken dan de Heer Lapidoth opnoemt, maar die behooren niet tot het klassiek Grieksche gewaad, maar staan onder vroeg-Aziatischen- of Romeinschen invloed, òf zijn uit den vervaltijd.

De meeste werken, die de heer L. aan het slot opnoemt, heb ik onder meer ook bestudeerd.

Falke zegt: „Ein wirklicher genähter Leibrock mit Ärmeln, der hier und da statt des Chiton getragen wurde, war nicht national, sondern klein asiatischen Ursprungs."

En Köhler: „Die antike, griechische Tracht bestand für die Männer und Frauen im wesentlichen aus zwei länglich viereckigen Zeugstücken, Chiton und Hymation, wovon das eine die Stelle des Rockes, das andere die des Mantels vertrat. Beide Kleidungsstücke wurden nicht angezogen, sondern angelegt, das heiszt, man hüllte den Körper kunstvoll damit ein und gab den Zeugstücken durch zusammennesteln auch ein Art Form." Ik geloof dat hierin „het principe" van de klassiek Grieksche kleeding heel duidelijk is uitgedrukt.

Meerdere citaten geloof ik overbodig, aangezien de andere geschiedschrijvers hiermee allen gelijkluidend zijn.

Van de kleeding der eerste middeleeuwen weten we zeker minstens evenveel, zoo niet meer dan van de Grieken.

Wanneer de studie van het Grieksche gewaad aanleiding zou geven de menschelijke gestalte onder een massa textielarbeid te begraven, ben ik zeer zeker geen voorstander van dien Griekschen invloed.

Maar we zouden te ver in bijzaken afdwalen, als we nog langer hierover doorgingen.

Hoogachtend, Uw dw.

GUST. VAN DE WALL—PERNÉ.

ZEER GEACHTE REDACTIE,

Mij dunkt, uw orgaan is niet voor archaeologische polemieken over Grieksche kleederdracht bestemd. Ik zal daarom ook nu weêr korter zijn dan de Heer v. d. W.—P., mede omdat de quaestie, „klassiek" of niet, hier bijzaak is.

Hoe deze aan afbeeldingen van dik aangekleede beeldjes kan zien, dat de modellen zich uit weeldezucht en niet ter beschutting warm kleedden, is mij een raadsel. Ik neem echter gaarne nota van zijn erkentenis wel wat àl te positief in zijn tegenspraak te zijn geweest; ik mis bij hem het bewijs dat slechts in den vervaltijd nog meer dan de in zijn eerste artikel opgenoemde kleedingstukken werden gedragen. M. i. moet men meer op vaasdecoraties en kleine beeldjes etc. dan op de groote beeldhouwwerken afgaan. De Grieken idealiseerden zéér in hun kunst en dat een Godin prachtig was gedrapeerd met enkel dunne, open stoffen, bewijst al evenmin iets omtrent de kleeding in het gewone leven, als b.v. het kostuum, waarin Albert Vogel is afgebeeld op het bronzen borstbeeld door Dupuis, iets bewijst voor de kleederdracht van Ned. officier en in non-activiteit, tusschen 1900—1910, die doorgaans niet in Romeinsch redenaarsgewaad hier rondkuieren. Maar de eigenlijke quaestie is een geheel andere. Ik heb alleen willen zeggen, dat men tot den hemdvorm moet teruggaan en dat onze textielnijverheid combinations levert, die goed warm zijn en een sierlijke drapeering daaroverheen mogelijk maken.

Hoeveel wij van de kleeding der Middeleeuwen weten? Zeker méér dan van de Grieksche, als men de Middeleeuwen in haar geheel neemt, maar bepaald minder, als men alleen beschouwt den tijd, dien de Heer v. d. W.—P. aanduidt.

Het komt er m. i. niets op aan of wij van de Grieken of van de oude Middeleeuwers leeren, als het door mij aangeduide beginsel wordt gevolgd. Ook de Japansche vrouwen van voorheen hadden ons een lesje kunnen geven.

De lezer zal den Heer v. d. Wall—Perné zeker dankbaar zijn voor zijn uitvoerige weêrspreking van een onderdeel van mijn artikeltje en, naar ik hoop, mij voor de beknoptheid mijner antwoorden. Want, als we allebei aan 't citeeren zouden gaan, óók van teksten uit de klassieke literatuur .... dan zouden wij een jaargang en nog wel veel meer kunnen vullen!

Hoogachtend, Uw dw.

FRITS LAPIDOTH.

HET NUT VAN VEREENIGEN.

In het Januari-nummer van den vorigen jaargang werd gesproken over het idée van vereenigen. Er werd op gewezen, dat instemming en medewerking onmisbaar zijn om een gemeenschappelijk doel te bereiken. De geachte schrijfster van dat artikel wekte de leden en belangstellenden in de beweging voor verbetering van vrouwenkleeding op, de vereeniging groot en sterk te maken, de leden dus in de weer te stellen voor de Vereeniging, — we willen nu eens de zaak omkeeren, en niet vragen: wat kunnen de leden doen voor de Vereeniging, maar.... wat kan, wat moet de Vereeniging zijn voor hare leden? Wij komen dan tot het algemeene begrip van het nut van vereenigen.

Zijn wij er voor de Vereeniging, of is de Vereeniging er voor ons? Ongetwijfeld het laatste. De Vereeniging heeft voor elk harer leden meer gedaan, dan één onzer deed voor haar. Wie herinnert zich niet den tijd, dat een reformdraagster de spotlust opwekte in huis, in gezelschap, op straat? En wie durft beweren, dat daarvoor geen reden bestond? Waren de eerste reformjaponnen dikwijls geen caricaturen? Het gezamenlijk overdenken, en bespreken, en pogen, heeft hieraan een einde gemaakt: dit is een zichtbaar voordeel geweest van samenwerken, van vereenigen. Alle reformdraagsters hebben dit voordeel gehad van de Vereeniging, dat zij zonder aanstoot, zonder opgemerkt te worden, overal kunnen verschijnen in reformkleeding, en alle reformdraagsters zijn dus iets aan de Vereeniging verplicht. Dat velen wèl van de voordeelen genieten en niet aan hare verplichtingen voldoen, wij zouden willen, dat dit niet zoo was en zullen steeds de schuldigen hierop moeten wijzen. Het is geen onwil bij de meesten, maar dikwijls onnadenkendheid, nonchalance. Het kan geen kwaad, dit eens uit te spreken en onder de oogen te zien.

Er zijn echter nog andere voordeelen, niet zichtbaar, maar daarom niet minder belangrijk. Wij wenschen een gezonde en een behagelijke kleeding; wij willen niet gekneld worden. Wat is de kleeding somtijds een belemmering in onze vrije bewegingen; wat zou het ons veel prettiger stemmen, als we een doelmatige, losse en toch steunende kleeding hadden gevonden. Ook in dit opzicht hebben wij veel aan de Vereeniging te danken: de onderkleeding maakte steeds een punt van ernstige onderlinge bespreking uit, en de Centrale Keuringscommissie mag wel een der gewichtigste organen onzer Vereeniging worden genoemd. De keuring toch door bevoegde leden der vereeniging waarborgt den leden, dat de gewaarmerkte modellen voldoen aan de grondbeginselen van de verbeterde kleeding. Aan ieder afzonderlijk dan nog de keuze, wat individueel de geschiktste en gemakkelijkste kleeding is.

Dan is er het orgaan der Vereeniging, het Maandblad. Ieder doet daarmee zijn voordeel op zijn manier. Maar toch komt het ons voor, dat wij het nut van ons Maandblad zouden kunnen verhoogen, als alle leden de door hen gevoelde bezwaren, of hunne vragen, of hunne wenschen in het blad uitspraken. Dat geeft wrijving; dat geeft leden, die reeds hebben gevonden, wat een ander nog zoekt, gelegenheid hunne ervaringen mede te deelen: dan zou de een van den ander kunnen leeren, hetgeen toch het doel is van onze Vereeniging. Nu tobt ieder maar op zijn eigen houtje voort.... en toch is de Vereeniging er om elkander te steunen en te helpen met de opgedane ervaringen.

Dàt is het nut van vereeniging, van organisatie: elkander te steunen, van elkander te leeren. Laat ieder van zijn ervaring geven, ten voordeele van ons doel: de verbetering der vrouwenkleeding. Die naam is zoo goed: onze vereeniging streeft naar verbetering, en eerst als het beste gevonden is, heeft zij haar doel bereikt, en is zij overbodig geworden. Zoover zijn we echter nog lang niet! H. B.—T.

VERSLAG van de Hoofdbestuursvergadering op 27 Januari 1908, ten huize van Mevrouw Vogel—Molenkamp, te Haarlem.

Afwezig met kennisgeving, wegens ziekte: Mevr. De Wilde—Fockema, Mevr. Bolt—Roland Holst, Mevr. De Bont—Van Boecop, Mevr. Koster—Nierstrasz; verder met kennisgeving: Mej. Milatz, Mevr. Van Leeuwen—Ledeboer en Mej. Petersen; zonder kennisgeving: Mevr. Modderman—Van der Ley.

Deze vergadering was met spoed bijeengeroepen door de Presidente, ten einde te bespreken de houding, die de Vereeniging heeft aan te nemen ten opzichte van het Congres voor Kinderbescherming, omdat de afgevaardigden in de Commissie van Bijstand geen genoegen konden nemen met de plaats, die aan onze Vereeniging werd aangewezen en er geen gelegenheid werd gegeven de beginselen der Vereeniging te verkondigen. Besloten werd een op de vergadering opgesteld schrijven te richten aan het Dag. Bestuur van den Nationalen Vrouwenraad, waarin uiteengezet worden de bezwaren, die onze Vereeniging heeft in te brengen tegen de besprekingen van de Commissie van Bijstand.

Van de afdeeling 's Gravenhage was een schrijven ingekomen, meldende, dat Mej. Muller voor onbepaalden tijd verhinderd is de H.B.-vergaderingen bij te wonen, en als tijdelijk plaatsvervangster was aangewezen Mevr. Koster—Nierstrasz.

Verder was onder de ingekomen stukken een schrijven van de Vakschool-Commissie, waarin op eenige punten, op de Gecomb. Verg. besproken, werd teruggekomen en voorgesteld werd de Commissie van Onderzoek uit te breiden. Het H.B. kon zich hiermede vereenigen en benoemde tot derde lid uit het H.B. Mevr. Aukes—Timmers. De Commissie van Onderzoek bestaat nu uit Mevr. De Bont—Van Boecop, Mej. Petersen en Mevr. Aukes van het H.B. en de Heer Ellens, Mevr. Posthumus Meyjes, Mevr. Bolt—Roland Holst en den Heer Van de Wall Perné van de Vakschool-Commissie.

Ten opzichte van het eindrapport van de Commissie van Onderzoek werd, op verzoek van de Vakschool-Commissie, de toezegging gedaan dit te doen behandelen op een gewone of een buitengewone Algemeene Ledenvergadering.

Verder werden nog eenige huishoudelijke punten behandeld en maatregelen besproken, die de propaganda onzer beginselen zouden kunnen bevorderen.

Vermeld dient nog, dat bij referendum van de H.B.-leden, op voordracht van

de Redactie-Commissie, tot leden der Red.-Comm. zijn benoemd: Mevr. D. L. Römer—Van Kooten en de Heer Conrad Kikkert.

Besloten werd het Bureau in de maand Mei te sluiten inplaats van in Augustus en dit in het Aprilnummer van het Maandblad bekend te maken.

Een datum voor de volgende H.B.-verg. werd niet vastgesteld.

Door het Bestuur der Afd. Groningen werd met algemeene stemmen in zijn vergadering van 11 Februari '08 besloten de Afd. Groningen op te heffen. De leden der Vereeniging in de provincie Groningen zijn dus van nu af aan personeele leden. Met het Bestuur der Afd. Groningen zal nog worden overlegd over het aanstellen van een correspondente en adressen voor inlichtingen. De resultaten hiervan zullen in het volgend nummer worden bekend gemaakt.

H. Brok—Troelstra. *Secr. V. v. V. v. V.*

Als tegenhanger van bovenstaand bericht diene, dat door het werken der Propaganda-Commissie onze kleine Afdeeling Breda in zeer korten tijd **tien nieuwe leden** heeft geworven. **Als er dus maar gewerkt wordt in de afdeelingen, is er nog wel wat te doen.**

MEDEDEELINGEN VAN HET BUREAU.

Veranderingen Ledenlijst. Onder deze rubriek worden iedere maand opgenomen de sedert de laatste opgave **ingeschreven nieuwe leden,** (d. w. z. leden die de contributie hebben voldaan en van wier lidmaatschapskaart de strook aan het Bureau is ontvangen vóór den 15den der maand) en de **adresveranderingen der leden.** De secretaressen en de penningmeesteressen in 't bijzonder, en verder alle belanghebbenden, die een correcte ledenlijst wenschen, worden verzocht deze opgaven nauwkeurig over te nemen.

Nieuwe Leden:

Afd. Amsterdam . Mevr. Happé, Vijzelstraat 68II, Amsterdam. Mej. L. L. Hartman, Ceintuurbaan 203, Amsterdam. Mevr. R. v. d. Meijden—Noot, Sloterstraatweg 212*b*, bij Amsterdam. De Voorpost. Mij. voor Naaisters, Singel 462, Amsterdam. De Hr. C. J. Nieuwenhoven, 2de Weteringdwarsstr. 63, Amsterdam. Mej. W. v. Vugt, Frederik Hendrikstraat 61, Amsterdam. Mej. C. W. Veen, Heerenstraat 36, Amsterdam. Mej. J. Smit, Villa Carla, Boschlaan, Nimrodpoel, Hilversum.

Afd. Breda . . . Mej. Bonthuis, Boschlaan, Ginneken. Mevr. Roukens, Baronielaan I 235, Breda. Mej. Kocken, Huize Beukenhof, Ginneken. Mevr. Rappard—Delprat, Singel 23, Breda. Mevr. Zwang, Veemarktstraat 40, Breda. Mevr. De Ruijter, Veemarktstraat 4, Breda. Mej. De Koning, Markt 59, Breda. Mej. Mulder, Boschstraat 121*a*, Breda. Mevr. Jhr. Clifford—Kocq v. Breugel, Baronielaan I 237, Breda. Mevr. Van der Linden—Bakker, Wilhelminapark, Breda.

Afd. 's-Gravenhage Dr. Beekman, Koornmarkt 47*a*, Delft.

Afd. Haarlem . . Mevr. L. de Hartog—Meijjes, Pastorie, Heemstede.

Afd. Rotterdam . . Mevr. Westholz—Verkerk, Spiegelnisserkade 3, Rotterdam.

Hoofdbestuur . . Mej. A. D. Kolkman, Duinkerken, Barneveld. Mej. J. C. Hak, Drumpt. Mevr. A. Hans—Quanjer, Oostsingel 193, Goes. Mej. S. Neter, Lange Kerkstraat, Goes. Mlle L. L. Deléchat, Avenue Cogels 35, Antwerpen. Mevr. Coenen, Wijngaardstraat, Goes. Mejonkvr. M. v. Adrichem Boogaert, Bolwerk, Middelburg.

ADRESVERANDERINGEN (en correctie ledenlijst):

Afd. Alkmaar . . Mevr. D. Eecen—Van der Stok, Oudkarspel.

Afd. Amsterdam . Mej. A. E. Feensma, Prins Hendrikkade 24, Amsterdam. Mej. W. C. Kerlen, Van Eeghenlaan 13, Amsterdam. Mej. A. Lakenman, Elisabeth Wolffstr. 86I, Amsterdam. Mevr. Schalkwijk—Godefroy, Amsteldijk 134, Amsterdam. Mevr. A. C. van Deth—Overduin, Villa Parva sed Apta, Blaricum, (vroeger te Laren). Mevr. J. Hack, Blaricum, (vroeger Amsterdam).

Afd. Arnhem . . . Mevr. A. Lorch—Berkhout, Berg en Dalsche weg 96, Nijmegen. In te vullen: Mej. S. A. Tip, Velp.

Afd. 's-Gravenhage In te vullen: Mej. Sneepels, Huize ten Haard, Laan v. N. O.-Indië 14, 's-Gravenhage. Mej. M. W. Schreuders, tijdelijk: Pension Federspiel, Davos. Mevr. W. D. Morks—Uittenbogaard, Columbusstraat 17, 's-Gravenhage (vroeger te Dordrecht). Mevr. Stille—De Vassy, Villa Verde, Vlietweg, Voorburg (vroeger 's-Gravenhage). Mevr. C. C. Bicker Caarten—Van der Weide, Laan van Overwest 145, Delft (vroeger te Arnhem).

Afd. Haarlem . . Mej. M. Klok, Langendijkstraat 12, Haarlem. Mej. A. de Breuk, Groote Krocht 27, Zandvoort (vroeger Haarlem).

Afd. Utrecht . . . Mevr. Trip—Van Borssum Waalkes te Zeist (vroeger Utrecht). Mej. Beucker Andreae te Katwijk (vroeger te Utrecht). Mevr. L. 't Hooft—Wartena, Maliestraat 10, Utrecht. Mevrouw Bertrand—Cohen Stuart, Justus v. Effenstraat 6, Utrecht. Mevr. Fischer—Dutry v. Haeften, Stadhouderslaan 38, Utrecht.

Hoofdbestuur . . In te vullen: Mevr. E. de Haan—Menalda, Hellevoetsluis. De Hr. H. Ellens, Zorgvlied prov. Drente (foutief onder Noordwolde).

Tegen vooruitbetaling van het bedrag (liefst per postwissel) zijn aan het **Bureau te Velseroord** te verkrijgen: De **4 Brochures van Mej. Meijboom:** te zamen 65 cents.

I. Hoe we met weinig moeite en kosten het 's winters minder guur kunnen hebben.
II. Hanna's raad.
III. Hoe zelfs Moeder tot de Reformkleeding bekeerd wordt.
IV. Onze beenen en voeten.

Elk dezer brochures afzonderlijk te verkrijgen tegen toezending van 17½ cent.

CENTRALE KEURINGS-COMMISSIE.

De zitting van bovengenoemde commissie, die bepaald was op 9 Maart a.s. is **UITGESTELD tot Zaterdag 18 April.** *De Secretares.*

AFDEELING LEIDEN.

Bestuursvergadering op 28 Januari 1908, ten huize van Mevr. Dr. Stigter. Het Bestuur werd uitgebreid, en is als volgt samengesteld:

Mevr. Dr. Schreuder, *Presidente.*
Mej. Betsy Vos, *Secretaresse-Penningmeesteresse.*
Mevr. Stigter—Tieleman.
Mevr. Van Eck—Swerms.
Mevr. Prof. Eerdmans.
Mej. Dikshoorn.

BETSY VOS, *Secr.*

FIG. 17.

FIG. 18.

FIG. 19.

FIG. 20.

FIG. 21.

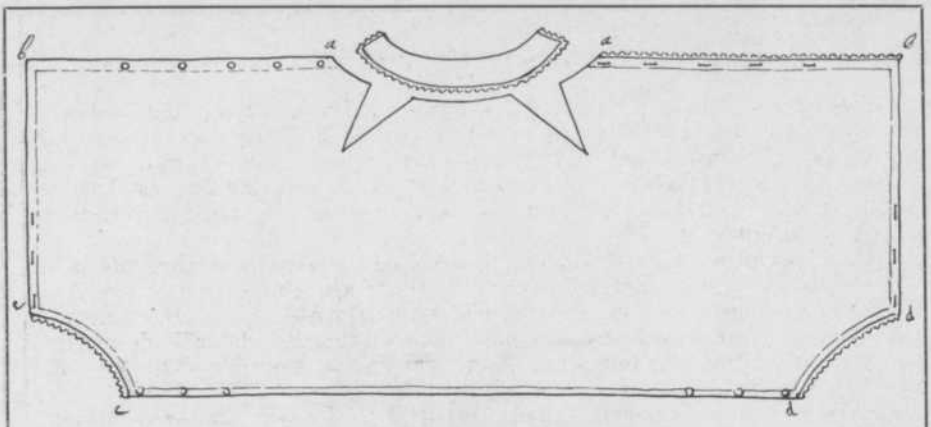

FIG. 21*a*.

BESCHRIJVING DER TEEKENINGEN.

FIG. 17. Deze japon, ontworpen en uitgevoerd door Juffr. F. de Ploeg, te Amsterdam, is gemaakt van groen thibet en afgezet met sjaal-rand. De borst en rug zijn gegarneerd met uitgeknipte figuren der sjaal. Rondom de figuren, alsmede rond den rand der schoot, loopt een ingehaald zwart en écru kantje, zoodat de figuren hierdoor beter uitkomen en als het ware contour krijgen. 't Stuk is van lila fluweel. De mouwen zijn geheel van dwarse plooitjes gestikt. De vleugels vallen er, zooals men ziet, los over en zijn alleen van boven vastgehouden door 'n figuur der sjaal, die vanaf rug en borst komt. De onderrok is geheel gepliseerd; van onder zijn de plooien breeder dan van boven. (Zgn. plis voleil.) De punten van den schoot vallen, zoowel achter als voor, hier los overheen. De naden der japon zijn alle 4 × doorgestikt. De overstof zit geheel los op de voering.

FIG. 18. Dit MANTELCOSTUUM is gemaakt van grijs covercoat of laken. Het manteltje, dat juist op de borst met 3 knoopen gesloten wordt en vandaar naar onderen toe iets openvalt, is langs den hals afgemaakt met een kraagje van dezelfde stof, waarlangs een rand grijs fluweel en geborduurd in steelsteek met goudgele en kersroode zijde. Dezelfde garneering vergroot, is langs den onderrand van den 7-baans rok aangebracht.

FIG. 19. VERWIJDBARE ONDERJURK. Deze onderjurk, voor a.s. moeders, is daarom zoo praktisch, omdat ze het telkens verwijden der kleederen voorkomt. De zijbanen dezer onderjurk (Margaretha genaamd) worden zeer breed genomen en in een stolpplooi gelegd, zoodat ze dan de gewone breedte hebben. In die stolpplooi maakt men nu vetergaatjes, zooals de teekening duidelijk aangeeft, die men in den beginne dichtrijgt, maar langzamerhand laat vieren. Ook de voorbaan is van schuifjes voorzien, waarmee men meer ruimte kan geven, als dat noodig wordt. Men werkt eerst de armsgaten af vóór men de stolpplooi in de zijbanen legt. De onderjurk kan men zoo sierlijk maken als men wil: door mooi borduursel, strooken op den rok, enz. — Model in de H.B.-manden.

FIG. 20. Japon voor jonge meisjes van licht muisgrijs cachemir. De mouwen, het vestje en de rand onder aan den rok zijn van helder paars fluweel. Men kan naar verkiezing deze als biais op den rok zetten of het fluweel als onderkleed, waar de cachemir rok overheen valt, aanbrengen. Voor zomergebruik neemt men natuurlijk zijde of een niet te dikke stof als onderkleed en maakt dan ook mouwen en vestje daarvan. Het model is ook praktisch om blouses bij te dragen. Het lijfje wordt in 't midden van voren gesloten, de rok is van voren glad, op zijde en van achteren met een beetje ruimte aangezet. Sluiting van voren links.

FIG. 21. ZIEKENMANTELTJE. Dit manteltje, van reform-flanel gemaakt, is zoo gemakkelijk, omdat het geheel rechtuit gelegd kan worden. Men schuift het onder de zieke, sluit eerst de knoopen en knoopsgaten voor en dan om de armen. Men vermoeit dus in geen enkel opzicht de zieke. Ter vervaardiging neemt men een lap flanel, 180 cM. lang, 78 cM. breed. Men knipt er 2 driehoeken uit, die de schoudernaden vormen (zie 't verkleinde model, fig. 21*a*) en schuint het even af, waar de mouw zich vormt. Een kraagje werkt de halsopening af; een festonnetje versiert hals en mouwen. — Model in de H.B.-manden.

AFDEELING AMSTERDAM.

De secretares onzer afd., Mevr. H. Essers—Van Boekeren zag zich tot haar en onzen spijt door allerlei omstandigheden genoodzaakt hare functie neder te leggen. Het Bestuur moest dus omzien naar iemand, die geneigd was de plichten van secretares op zich te nemen en is zoo gelukkig geweest haar te vinden in Mevr. L. Kummer—Van der Zee, die nu dus tijdelijk secretares der afd. Amsterdam is.

Op de eerstvolgende ledenvergadering heeft de officiëele verkiezing plaats.

In de maand Januari hield Mevrouw H. L. G. Vogel—Molenkamp op verzoek van het afdeelingsbestuur eene lezing met lichtbeelden in „Ons Huis" Rozenstraat, alhier. Mevr. Vogel beschreef haar toehoordsters zeer duidelijk de eischen aan verbeterde kleeding te stellen en de voordeelen die deze geeft. Wij zijn haar zeer dankbaar voor de moeite, die zij zich gaf.

Wat onze tentoonstellingen betreft (den 2den Woensdag van iedere maand, van $2^1/_2$ tot $4^1/_2$ uur, in Eensgezindheid, Spui), mag de laatste wel geslaagd heeten. De onderkleeding werd vlijtig bestudeerd. Op de Januari-tentoonstelling had Mevr. Heinow, Prinsengracht 514, een tweetal japonnen ingezonden; deze keer zond Mej. C. Witstijn, Jodenbreestraat 87, in. Dergelijke inzendingen door naaisters, alsook door schoenmakers worden door het Bestuur gewaardeerd, omdat de bezoekers ze op prijs stellen. De gelegenheid voor tentoonstelling is kosteloos, mits de inzender(ster) lid is; schoenen en ondergoed moeten steeds gekeurd zijn, japonnen worden door de aanwezige bestuursleden gekeurd. Indien men wenscht in te zenden, wordt verzocht minstens drie dagen te voren bericht te zenden aan Mevr. M. Lobry—De Bruijn, Weteringschans 80, alhier. Mevr. Lobry—De Bruijn is ook geneigd tot het geven van inlichtingen, mits vooraf belet wordt gevraagd.

't Adres der Secretares, Mevrouw L. Kummer—Van der Zee is: Jacob van Lennepkade 59, alhier.

Het Bestuur der afd. Amsterdam.

VARIA.

Een belangstellend lid zond ons het volgende:

Gisteren afgeluisterd in de tram.

Er stapt een lief jong vrouwtje in met rose, dikke baby. Een ander jong moedertje zit vol extase naar dien roseschat te kijken. — „Wat een dot, mevrouwtje," zegt het andere moedertje op eens.

„Ja zegt u dat wel, 't is een schatje. Maar u zou het haar zoo niet aanzien, doch ze was verleden week haast dood geweest!"

„Uw baby?"

„Ja, m'n kleine baby."

„Hoe kwam dat?"

„Ze had een speld ingeslikt."

„Goede hemel!"

„Ja en nou was ik uit voorzorg nog al lid geworden van een blad, dat handelt over de opvoeding van baby's. Maar voor het inslikken van 'n speld stond er niets in. Ik heb dan ook dadelijk bedankt. Wat heb je aan een blad, waar, wat je noodig hebt, niet instaat."

Het is historisch. Is het geen pendant voor de eischen die aan ons Maandblad gesteld worden?

KNIPPATRONEN OP MAAT.

Knippatronen op maat kunnen niet binnen een week geleverd worden.
Alléén bij nauwkeurige maatopgaven kan voor een goed patroon worden ingestaan.
Nauwkeurig naknippen van de stof wordt ten zeerste aanbevolen.
Verzoeke postwissel direct bij de bestelling te voegen, en om oponthoud te voorkomen tevens voor frankeerkosten en ter beantwoording van brieven postzegel in te sluiten.

Men doet een ceintuur of lint om het middel en meet:

1. Voorlengte: van af den halskuil tot ceintuur en van af ceintuur tot den grond.
2. Zijlengte: van onder den arm tot ceintuur en van daar tot den grond.
3. Ruglengte: van den hals tot ceintuur en van ceintuur tot den grond.
4. Bovenwijdte, geheel rondom gemeten onder de armen door, over het meest ontwikkelde gedeelte der buste.
5. Omtrek middel.
6. Halswijdte.
7. Borsthoogte: van af halskuil tot het dikste gedeelte der buste.
8. Voorbreedte: van armsgat tot armsgat recht gemeten, ± 2 cM. onder den halskuil.
9. Rugbreedte: van armsgat tot armsgat.
10. Heupwijdte: geheel rondom gemeten, ± 12 cM. onder het middel.
11. Armlengte: binnenmaat.
12. Armwijdte: bovenarm (arm goed kromhouden) elleboog, pols.

PRIJZEN DER KNIPPATRONEN.

	Voor leden.	Voor niet-leden.
Robe princesse	*f* 1.25	*f* 2.50
Overkleed	„ 0.75	„ 1.50
Hoogopgeknipte rok	„ 0.75	„ 1.25
Lijfje om den hoogopgeknikten rok op te bevestigen	„ 0.25	„ 0.40
Gegarn. lijfje met gegarn. mouw	„ 0.75	„ 1.50
Bolero „ „ „	„ 0.75	„ 1.50
Japonvoeringlijfje met gladde mouw	„ 0.50	„ 1.—
Hemdbroek	„ 0.75	„ 1.25
Wilhelmina- of Johannalijfje	„ 0.50	„ 1.—
Bustedrager	„ 0.30	„ 0.60
Mantel	„ 0.75	„ 1.50

Patronen met sleep, strook of volant worden iets duurder berekend.

Verzoeke het nummer van het Maandblad, benevens den Jaargang en het No. der afbeelding, waarvan men een knippatroon wenscht, *duidelijk* op te geven, en **tegelijkertijd het bedrag per postwissel, met 10 cent** voor **frankeerkosten,** te zenden aan:

Mevrouw D. L. RÖMER—VAN KOOTEN,
Adm. der knippatronen.

Marnixstraat 376, Amsterdam.

N.B. *Uitsluitend schriftelijke aanvrage.*